

Seks İşçiliği, İnsan Hakları ve Hukuk Üzerine MUTABAKAT METNİ

nswp Global Network of Sex Work Projects
Promoting Health and Human Rights

© NSWP, Aralık 2015

Bu yayın, Küresel Seks İşçiliği Projeleri Ağı (Global Network of Sex Work Projects - NSWP) tarafından hazırlanmıştır. Yayının hazırlanması sürecinde, NSWP dünyanın 5 farklı bölgesinde yer alan ve kendisine üye seks işçileri örgütleriyle irtibata geçerek, seks işçilerinin insan hakları durumu, yasaların ve bu yasalar üzerinden hayata geçirilen uygulamaların seks işçilerine etkileri ile ilgili bir danışma süreci yürütmüştür. Bu danışma sürecinin sonucunda elde edilen örgüt eğilimleri, elinizdeki yayında toplanmıştır.

Elinizdeki yayın, dünyanın her bölgesinden seks işçileri örgütlerinin üzerinde uzlaştığı bir metindir. Dolayısıyla, bu metinde yer alan hak alanları ve bu hak alanları üzerinden talep edilenler, küresel seks işçileri hareketinin ortak taleplerini oluşturmaktadır.

Kırmızı Şemsiye Cinsel Sağlık ve İnsan Hakları Derneği, elinizdeki yayında yer alan bütün öneri ve talepleri onaylamaktadır. Bu öneri ve talepler üzerinden savunuculuk çalışmalarını yürüten Kırmızı Şemsiye, küresel seks işçileri hareketiyle ortak bir vizyon içerisinde hareket etmenin önemine inanmaktadır.

İngilizce'den Türkçe'ye Çeviri:

Özge Gökpınar

Tasarım ve Düzelti:

Gülçin Arda

Basım:

Ayrıntı Basımevi
info@ayrintibasimevi.com.tr
0312.395.5590
www.ayrintibasimevi.com.tr

Elinizdeki yayın, Küresel Seks İşçiliği Projeleri Ağı'nın (NSWP) bilgisi dahilinde ve kendilerine danışılarak İngilizce'den Türkçe'ye çevrilmiştir. Yayında yer alan görüşler, NSWP'nin ve dolayısıyla Kırmızı Şemsiye'nin görüşlerini YANSITMAKTADIR.

Bu yayının Türkçe'ye çevirisi, Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu Türkiye Temsilciliği'nin finansal desteği ile gerçekleştirilmiştir. Yayın içerisinde yer alan görüşler, hiçbir şekilde finansman sağlayan kuruluşun görüşlerini YANSITMAMAKTADIR.

SEKS İŞÇİLİĞİ PROJELERİ KÜRESEL AĞI (NSWP) sağladığı mali destek için Aık Toplum Vakfı Halk Sağlığı Programı'na (SHARP) ve bu dokümanın hazırlanması sürecine katılan tüm NSWP üye kuruluşlarına teşekkür eder.

Seks İşçiliği, İnsan Hakları ve Hukuk Üzerine NSWP MUTABAKAT METNİ

Bu mutabakat metni NSWP'nin küresel savunuculuk platformunun seks işçilerinin insan hakları ve hukuk üzerine faaliyet gösterdiğini teyit etmektedir. Bu mutabakat metni NSWP üyeleri ile küresel bir konsültasyon yapılacağını ifade eder: üyelerimiz yerel, bölgesel ve ulusal ağlar da dahil olmak üzere dünya genelinde 60 ülkede 160'tan fazla seks işçisi örgütünü kapsar. Seks işçiliği, insan hakları ve hukuk için NSWP küresel savunuculuk platformunu temsilen, bu mutabakat metni, NSWP üyelerini ve her cinsiyetten¹, sınıftan, ırktan, etnik kökenden, tıbbi durumdan, yaştan, milliyetten, ülkeden, dilden, eğitim düzeyinden, engellilik ve diğer birçok faktörden seks işçilerini temsilen, NSWP üyeleri ve seks işçileri adına hazırlanmıştır.

¹ Bu söylemde, "her cinsiyetten seks işçileri", kadın erkek ve trans seks işçilerini ifade eder. Seks işçileri dünya çapında trans topluluklara hitap etmek için farklı bir terminoloji kullanmaktadır – küresel bağlamda trans terimini kullanmakla beraber biz bölgesel bağlamlarda farklı terminoloji kullanıyoruz.

GİRİŞ

Seks işçilerinin hak ihlali deneyimleri resmen bilimsel literatürle, BM'ye başvurularla, mahkemelerle ve seks işçilerinin yazılarıyla kayıt altına alınmıştır. İstismar ve hak ihlalleri polis ve diğer devlet aktörleri tarafından ve küresel olarak dini ve hukuki sistemlerde, sağlık ve sosyal bakım, barınma, istihdam, eğitim sektörlerinde meydana gelmektedir. Bu ihlaller, seks işçiliğinin yasal veya yasadışı olup olmadığına ve nasıl düzenlendiğine bağlı olarak, farklı derecelerde ve farklı şekillerde ortaya çıkar.

İnsan haklarının korunması seks işçilerinin hakları için küresel ve ulusal mücadelelerde önemli bir rol oynamıştır. Zamanla, ulusal, bölgesel ve küresel düzeylerde, NSWP üyeleri "seks işçilerinin hakları insan haklarıdır" iddiasını içeren söylemler geliştirmişlerdir. Bu söylemle, seks işçileri başarıyla hak iddialarını geliştirmiş aynı zamanda da insan hakları çerçevelerindeki sınırlamaları da göz önüne sermişlerdir. Seks işçileri, kendi hakları konusunda mücadele etmek için mevzuat ve politika çerçevelerinin ötesine geçilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

Tek başına fuhuş yasaları² ve politikaları konusunda reform uygulamak yeterli değildir. Hukuk reformuna, ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, doğum, sınıf, etnik köken, cinsiyet ve cinsiyet kimliği, cinsel yönelim, (HIV de dahil olmak üzere) tıbbi statü, medeni veya diğer yasal ilişki durumu, vatandaşlık ya da göçmenlik durumu, fiziksel hareketlilik, ruh sağlığı ya da diğer statüler temelinde ayrımcılığa dayalı tarihsel ve yapısal eşitsizlik ve dezavantajları pekiştirici ve bunlara katkı sağlayan bazı yasaların olduğunu kabul eden eylemler eşlik etmelidir³.

Bu mutabakat metni her cinsiyetten, her sınıftan, ırktan, etnik kökenden, tıbbi durumdan, yaştan, milliyetten, ülkeden, dilden, eğitim seviyesinden, engellilik ve diğer durumlardan seks işçileri için temel hakları özetlemektedir. Aynı zamanda hükümetlerin ve ilgili yetkililerin bu haklardan yararlanılması ve korunmasını sağlamak için alacağı proaktif önlemleri belirlemektedir.

2 Hukukun seks işçiliğinden bahsederken kullandığı yollar için fuhuş terimini kullanıyoruz. Bu söylemde kullandığımız seks işçiliği kavramı maksatlı ve politiktir ve farklı bağlamlarda ve seks işçiliğinin bir iş olarak tanınması konusunda dayanışmamıza tekabül etmektedir.

3 Seks işçileri bunları en çok deneyimledikleri ayrımcı faktörler olarak tanımlamaktadır. Bunların bir kısmı uluslararası insan hakları metinlerinde ifade edilmektedir (ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, doğum, sınıf ya da diğer statüler) ve diğer bir kısmı ise spesifik olarak bu metinlerde ifade edilmemekte ancak hak savunucuları tarafından (seks işçilerinin hak savunucuları da dahil olmak üzere) ayrımcılık zemini olarak tanımlanabileceği söylenen sınıf, etnik köken, cinsiyet ve cinsiyet kimliği, cinsel yönelim, (HIV de dahil olmak üzere) tıbbi statü, medeni veya diğer yasal ilişki durumu, vatandaşlık ya da göçmenlik durumu, fiziksel hareketlilik, ruh sağlığı da dahil olmak üzere diğer statüleri kapsamaktadır.

NSWP'NİN TEMEL DEĞERLERİ

Bu mutabakat metni NSWP'nin temel değerleri üzerinden hazırlanmıştır:

- 1.** Seks işçiliğinin bir iş olarak kabul edilmesi
- 2.** Seks işinin (seks işçileri, müşterileri, üçüncü şahıslar⁴, aileleri, ortakları ve arkadaşları dahil) üzerindeki her türlü kriminalizasyona ve tüm diğer yasal baskılara karşı çıkılması
- 3.** Seks işçilerinin öz-örgütlenmesinin ve kendi kaderlerini tayin etmelerinin desteklenmesi

KÜRESEL SEKS İŞÇİSİ HAKLARI HAREKETİ İÇİN MUTABAKAT METNİ:

Aşağıdaki 8 hak temel insan hakları olarak pek çok ülke tarafından kabul edilmiştir. Seks işçileri, bu temel haklara sahiptir: bu haklar çeşitli uluslararası insan hakları sözleşmelerinin yanı sıra ulusal anayasalarda koruma altına alınmıştır. Bu insan haklarına nasıl saygı gösterileceği, yerel, ulusal, bölgesel koşullara bağlıdır: bu temel haklar genellikle hükümetlerin korumak zorunda olduğu haklar olarak kabul edilir. NSWP ve diğer sosyal adalet grupları devletlerin bu temel hakların korunmasına ve saygı görmesine yardımcı olacak proaktif tedbirleri almak konusunda sorumlu olduğunu savunmaktadırlar.

Seks işçilerinin hakları için mücadele etmekte kullanılan stratejiler birbirinden farklı olabilir ama seks işçilerinin temel hakları dünya genelinde aynıdır.

⁴ 'üçüncü şahıslar' terimi seks işçilerine ve seks hizmeti almak isteyenlere kolaylaştırıcılık sağlayan yöneticileri, genelev bekçilerini, resepsiyonistleri, hizmetçileri, tetikleyicileri, ev sahiplerini, otelleri kapsamaktadır.

ÖRGÜTLENME VE DERNEKLEŞME HAKKI

Seks işçiliğinin kriminalize edilmesi ve yasal olarak baskılanması, seks işçilerinin kolektif savunuculuk ve öz örgütlenmesi konusundaki faaliyetlerini sınırlamaktadır. Bu durum, seks işçilerinin polis gözetimi, göz altı ve veya tutuklanma riski olmadan, dernek kurma ve savunuculuk yapma, akran desteği alma ve hizmet sunmasını tehlikeli veya yasadışı hale getirir. Seks işçilerine yönelik damgalanma ve ayrımcılık seks işçilerinin örgütlenmesini ve seks işçilerinin sağlığını ve güvenliğini iyileştirmeyi amaçlayan güçlü hareketler inşa etmesi konusunda kapasite düşüklüğüne yol açmaktadır.

Bazı bölgelerde seks işçileri sendikalar kurabilse de, seks işçiliğinin kriminalizasyonu ve yasal olarak iş olarak tanınmasındaki eksiklik, seks işçilerinin toplu sözleşme yapma ve çalışma koşullarının iyileştirilmesini sağlama kabiliyetini zayıflatmaktadır.

Kötü yasalar, politikalar ve uygulamalara meydan okuyan, kanıta dayalı, seks işçilerinin liderliğindeki hak temelli seks işçisi örgütleri, kötü sosyal ve çalışma koşullarını ele almakta en etkili olan organizasyonlardır. Ancak, bu kuruluşlar seks işçilerini baskılayan kanunlar, politikalar ve uygulamalar tarafından kısıtlanmış olabilir.

Seks işçilerinin yaşamlarını ve çalışma şartlarını iyileştirmek için, seks işçilerinin lider, tetikleyici ve harekete geçirici, örgütleyici ve savunucu olarak sürece katılımının önemini vurgulamak için "bizimle ilgili şeyler bizsiz olmaz" sloganı, seks işçileri tarafından benimsenmiştir.

Seks işçileri, aşağıdaki temel haklara sahiptir:

- Kültürel, savunuculuğa dair, sosyal ve hukuki çalışmalar için seks işçilerinin liderliğindeki hizmetler, gruplar, şirketler, sendikalar ve sivil toplum örgütlerini bir araya getirip rgtleme
- Seks işçilerine yönelik damgalama ve ayrımcılıklara karşı seks işçilerinin hakları ve onların yaşamları ve çalışma koşullarını daha iyi hale getirmek amacını güden görüşleri ve kampanyaları dile getirmek adına diğerleri ile bir araya getirip örgütlenmek

NSWP, hükümetler ve sorumlu makamlardan, seks işçilerinin bu haklarından yararlanmasını ve saygı görmelerini sağlamak için aşağıdaki proaktif önlemleri almasını talep eder:

- Seks işçilerinin toplu sözleşme hakları ve çalışma koşullarını iyileştirmek için, seks işçilerinin birleşip örgütlenme kapasitesini kısıtlayan seks işçiliği karşıtı yasalar kaldırılmalıdır.
- Seks işçisi hakları grupları üyelerinin polis tarafından takibi, izlenmesi, tutuklanması ve / veya göz altına alınmasına ve seks işine yönelik HIV ve tıbbi programlara son verilmelidir.
- Ayrım gözetmeksizin siyasetin her kademesinde seks işçilerinin yer almasını sağlayacak tedbirler uygulanmalıdır. Bu tedbirler, onların kimliğinin ve seks işçiliklerinin ifşa edilmesinin yol açtığı kişisel, sosyal ve hukuki sonuçlara maruz kalmamasını garantileyecek Şekilde mahremiyetin korunmasını içermelidir.
- Seks işçilerinin hayatları ve işleri, hkmet ve diğer kurumlar tarafından tartışılırken seks işçilerinin uzman görüşlerinin de yer almasını sağlamak için seks işçilerine danışılmalıdır.
- Seks işçilerine, kültürel açıdan uygun hizmetleri, çok dilli seks işçisi liderliğinde hizmetler sunmaları, örgütleyip organize etmeleri için fon ve diğer kaynaklar sağlanmalıdır.

2

YASA TARAFINDAN KORUNMA HAKKI

Yasa tarafından korunma, başka insanlar ile aynı korunmaya sahip olmak demektir. Aynı zamanda şiddet ve ayrımcılık durumlarında adalete erişim sağlama ve kanun önünde eşit muamele görme hakkı demektir. Yasal baskılanma ve kriminalize edilme, seks işçilerinin izole yerlere ve tehlikeli çalışma koşullarına itilmesine ve şiddet eylemleri ile hedef alınmalarına katkıda bulunan faktörlerdir. HIV ile yaşayan, HIV ile enfekte olmuş veya HIV'in yayılmasına neden olan insanları kriminalize eden kanunlar, seks işçileri de baskılamaktadır.

Seks işçileri kanun önünde eşit muamele görmemektedir. Bu eşitsizlik, diğer işçilere verilen çalışma yasaları tarafından korunma hakkından yararlanamamakla meydana gelmektedir. Damgalama kültürü adli karar alma (örneğin seks işçiliği kötü ebeveynlik, kusurlu ahlaki karakter, ya da davranışı göstermek için kullanılabilir) süreçlerini etkiler ve bu da seks işçileri ve yetkililer arasında güvensizlik ortamı meydana getirmektedir.

Seks işçiliğinin yasal olarak baskılanması ile birleştiğinde damgalama ve ayrımcılık, seks işçilerinin kendilerine karşı olası şiddet eylemlerini bildirmesini engellemektedir. Seks işçileri seks işçiliğini sekteye uğratabilecek veya ortadan kaldıracak politikalar ve uygulamalar şeklinde hukuki bir baskı yaşamaktadır. Örneğin, seks işçiliğini durdurmaya odaklı insan ticareti karşıtı tedbirler, "baskın ve kurtarma" operasyonları ve tutuklamalar- ve en başta göçmen seks işçileri olmak üzere- seks işçilerini yalnızlaştırarak şiddete karşı daha savunmasız hale getirmektedir.

Seks işçileri, aşağıdaki temel haklara sahiptir:

- Göçmen olup olmadığı fark etmeksizin, seks işçileri hiçbir keyfi veya hukuka aykırı gözaltı, tutuklama, yerinden edilme ya da sınır dışı edilmelelere maruz bırakılamaz.
- Seks işçilerinin adalet sistemine erişmesi ve kullanmasına olanak tanıyan bir adil yargı ve tazminat sistemi dahil olmak üzere diğer adalet mekanizmalarına ayrımcılık yapılmaksızın erişim hakkı. Bu onlara karşı seks işçiliği geçmişlerinin kullanılmamasını ve seks işçilerinin ifadelerinin ciddiye alınmasını içermelidir.
- Polis ve iltica yetkililerine karşı ayrımcı ve tehditkar olmayan resmi şikayet prosedürleri. Misilleme, tutuklama, gözaltı korkusu veya yetkililer tarafından rüşvet beklentisi olmadan kendilerine karşı işlenen suları bildirme.

NSWP, hükümetler ve sorumlu makamlardan, seks işçilerinin bu haklarından yararlanmasını ve saygı görmelerini sağlamak için aşağıdaki proaktif önlemleri almasını talep eder:

- Seks işçiliğini, seks işçilerini, onların müşterilerini, nc şahısları, ailelerini, iş ortaklarını ve arkadaşlarını kriminalize eden, cezalandıran ve baskılayan yasalar yürürlükten kaldırılmalıdır.
- HIV ile enfekte olmayı, bulaştırmayı veya HIV statüsünü gizli tutmayı suç sayan yasalar yürürlükten kaldırılmalıdır.
- Seks işçilerinin prezervatif taşımasını fuhuş delili sayan uygulamalar sonlandırılmalıdır.
- İnsan ticareti ile mücadele tedbir protokolü olarak seks işçiliği mekanlarına yapılan baskınlara son verilmelidir.
- Seks işçileri, müşterileri ve HIV ile yaşayan seks işçilerinin kamusal olarak utandırılması sonlandırılmalıdır.
- Seks işçilerinin şikayetler prosedürlerine erişim ve ayrımcı muamele vakaları için disiplin işlemi başlatma hakkı dahil, polislerin yoz uygulamalarını sona erdirecek etkin izleme sistemleri uygulanmalıdır.

- Seks endüstrisinin düzenleyicileri olarak polislerin alıştırılmasına son verilmelidir.
- Seks işçilerinin gerçekliklerini ve insan haklarını bilmeleri için kolluk kuvvetlerine, hakimler, avukatlar, mahkeme personeli ve ilgili diğer kurumlara eğitimler verilmelidir.

3 ŞİDDETE MARUZ KALMAMA HAKKI

Tüm cinsiyetlerden seks işçileri küresel düzeyde şiddete maruz kalmaktadırlar. Bu genellikle cezasız kalan fiziksel, psikolojik ve cinsel şiddet şeklinde kendini göstermektedir: bu gerçeklik, dünya çapında seks işçilerinin deneyimleri tarafından desteklenmektedir. Seks işçileri, diğer kişilere ek olarak, müşteri kılığındaki kişiler, polis ve kolluk kuvvetleri, insan kaçakçıları, sağlık kurumları tarafından ve de silahlı çatışma durumlarında hedeflenip saldırıya uğrayabilmektedirler.

Seks işçilerinin ve (seks işçileri, müşteriler, üçüncü şahıslar, aileler, ortaklar ve arkadaşlar dahil) seks işçiliğine ilişkin faaliyetlerin kriminalize edilmesi ve yasal olarak baskılanması, seks işçilerinin maruz kaldıkları şiddeti bildirmesini zorlaştırmaktadır. Seks işçilerine karşı şiddet vakaları genellikle ciddiye alınmamakta ve bu sistem seks işçilerine şiddet uygulayanları cezasız bırakmaktadır.

Devlet temelli müdahaleler yoluyla uygulanan yapısal ve kurumsal şiddet, seks işçilerinin düzenli olarak sıklıkla "insan ticareti karşıtı önlemler" adı altında uygulanan, tutuklama, zorla alıkoyma ve sürgün veya yerinden edilme sırasında şiddete maruz kaldıkları anlamına gelmektedir. Seks işçileri sık sık şiddete maruz kaldığını bildirirken "insan ticareti kurbanı" şeklinde bir etiket üstlenmek zorunda kalmaktadır: bu da onların işlerinin ve şiddet deneyimlerinin hatalı olarak temsil edilmesine yol açmaktadır. Seks işçiliği, seks işçileri, müşterileri ve yöneticilerinin yasal olarak baskılanması ve kriminalize edilmesi, emek sömürsü ve zorla çalıştırılmaya katkı sunacak koşullar yaratmaktadır.

Zorunlu olarak Periyodik Muhtemel Tedavi (PPT) dahil zorunlu HIV veya CYBE test ve tedavilerinin uygulanması gibi tıbbi müdahaleler kişilik bütünlüğü ve gizliliği hakkına ve onur kırıcı muameleye maruz hakkını ihlal eden uygulamalardır.

Seks işçiliğini şiddet olarak çerçevelemek veya sömürücü bir iş olarak tanımlamak seks işçilerinin gerçekliklerini görünmez kılar. Böyle bir çerçeve de iş ve hayatlarını çevresinde kendi kararlarını uygulamakta seks işçilerinin kapasitesini inkar ederek seks işçilerini mağdur olarak göstermektedir.

Seks işçileri, aşağıdaki temel haklara sahiptir:

- Şiddete maruz kalmadan yaşama ve çalışma hakkı
- Zorla çalışma ve kölelik etme gibi kölelik benzeri uygulamalara maruz kalmama.
- Zorla uyuşturucu rehabilitasyonu da dahil olmak üzere zorunlu rehabilitasyon programlarına maruz bırakılmama
- Kendi iradeleriyle cinsel hizmet veya tıbbi riskler olarak cinsel hizmet sağlama sırasında zorla çalıştırılmaya karşı korunma
- Zorunlu testler ve tedaviler gibi tıbbi müdahaleler dahil onur kırıcı muameleye maruz kalmama
- Kendilerine karşı işlenen suçlar hakkında tanıklık yaparken polis ve mahkemeler tarafından ciddiye alınma
- Şiddet, görevin kötüye kullanılması ve yolsuzluk gibi eylemleri devlet yetkililerini bildirmek konusunda emniyetli sistemler ve şiddeti uygulayanlara karşı disiplin cezası verilmesi

NSWP, hükümetler ve sorumlu makamlardan, seks işçilerinin bu haklarından yararlanmasını ve saygı görmelerini sağlamak için aşağıdaki proaktif önlemleri almasını talep eder:

- Seks işçilerinin yalnız bırakılmasını artıran ve seks işçilerini şiddet riskiyle burun buruna getiren ceza kanunları ve yasal baskılar kaldırılmalıdır.
- Seks işçilerine karşı uygulanan şiddetin bildirilmesinde verilen ifadeler ciddiye alınmalı ve bu anlamda seks işçilerinin bildirimde bulunabilmesi için yollar sunulmalıdır.
- Sıklıkla "insan ticareti karşıtı önlemler" adı altında uygulanan, keyfi tutuklama, zorla alıkoyma ve sürgün veya yerinden edilme şeklinde vuku bulan kurumsal ve devlet temelli şiddet durdurulmalıdır.
- Emek sömürsünün, zorlamaların, köleliğin ve seks işinde kölelik benzeri uygulamaların sona erdirilmesi için seks işçisi liderliğinde programlar için destek sağlanmalıdır. Bu istismar biçimleri, tüm seks işçilerinin adalete erişim sağlayabilmesini de içeren emek ve endüstriyel ilişkiler çerçevesinde ele alınmalıdır.
- Seks işçileri ve müşterilerinin soruşturulması ve yargılanmasına harcanan zaman ve kaynakların, seks işçilerinin suç mağduru olduğu durumlarda polis korumasına ve adalet sistemine eşit erişim sağlamalarını güvence altına almaya yönelik çalışmalara kanalize edilip tahsis edilmedir.
- Kanıta dayalı önleyici tedbirler teşvik edilmeli ve tüm seks işçilerinin ihtiyaçlarını ve kaderlerini tayin etmesine öncelik tanıyan seks işçisi liderliğindeki hak temelli yardım ve şiddet karşıtı programlar için destek sağlanmalıdır.

4 AYRIMCILIĞA MARUZ KALMAMA HAKKI

Seks işçileri, sivil toplum, devletler ve diğer yetkililer ve sosyal sistemlerde sık ayrımcılık hedefleri haline gelmektedirler. Hukuk sistemleri ve kurumları içinde ayrımcılık, ceza hukuku, keyfi tutuklama ve gözaltı, zorla kayıt altına alınma, insan ticareti yasaları, zorla yerlerinden edilme, aile hukuku, mahkeme işlemleri ve cezaevinde muamelede eşit olmayan muameleler şeklinde gerçekleşir. Sosyal kurumlar içinde ayrımcılık, ekonomik gelişmeden ayrı tutulma, kamusal ifşa, ayrımcı işe alma ve işten çıkarma uygulamaları şeklinde vuku bulmaktadır. Kurumsal ayrımcılık sağlık hizmetleri kapsamında, polis ve mahkeme yetkilileri tarafından gerçekleşir. Dini kurumlarda ayrımcılık, dini liderler ve uygulayıcıların, seks işçilerini ve seks işçileriyle ilişkili diğerlerini toplumdaki dışlamalarıyla ve dini yasalar ve uygulamalarda seks işçilerine karşı ayrımcılık şeklinde gerçekleşmektedir.

Çoğu uluslararası insan hakları sözleşmesi temel hakların belirli gerekçelerle ayrımcılık olmaksızın uygulanması gerektiğini göstermekte olan ayrımcılık karşıtı hükümler içermektedir. En yaygın kabul gören uluslararası antlaşmalarda, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal ya da başka görüş, ulusal veya sosyal köken, ulusal azınlık mensubu olma, mülkiyet, doğum ya da 'başka bir durum' gerekçesiyle ayrımcılık yapılamayacağı ifade edilmektedir. Ancak, bazı bölgelerde bireyler ve gruplar başarıyla, "diğer statü" kisvesi altında, sınıf, etnik köken, toplumsal cinsiyet ve cinsiyet kimliği, cinsel yönelim, (HIV de dahil olmak üzere) tıbbi durum, evlilik veya başka yasal ilişki durumu, vatandaşlık ya da göçmenlik durumu, fiziksel hareketlilik ve ruh sağlığı gerekçeleriyle ayrımcılık

yapılamayacağını da savunmuşlardır. Genellikle hükümetler ötekileştirilen grupların korunması ve kamuoyuna sunulan hizmetlerden eşit olarak yararlanmalarını sağlamak için olumlu adımlar atmakta başarısız olmuşlardır. Seks işçileri sadece seks işçisi olarak işleri nedeniyle değil, bu gerekçelerin hepsi üzerinden ayrımcılığa maruz kalabilmektedir. Seks işçilerinin karşı karşıya kaldığı ayrımcılık seks işçilerinin ortakları, ailesi, sosyal çevresi, iş arkadaşları, müşterileri ve onlarla ilişkili diğer kişilere kadar genişleyebilmektedir.

Seks işçiliğini bir meslek olarak emek biçimi olarak değil, sosyal durum ya da sorun olarak etiketlemek, seks işçilerinin yetkililer, sağlık ve sosyal hizmet uzmanları ve toplum tarafından ayrımcılığa maruz kalmalarına yol açabilmektedir. Seks işçileri işlerini bir emek, bir kimlik ya da bir geçim kaynağı olarak görsün ya da görmesin, seks işçiliğinin tarihsel, sosyal ve hukuki olarak baskı altına alınması, seks işçiliğinin ayrımcılıktan korunması için bir zemin hazırlayacak, meslek ve iş olarak kabul edilmesi gerektiğini işaret etmektedir.

Ayrımcılığı ele almak için yasalar kullanılırken bazı sınırlamalar mevcuttur. Tarihsel olarak bazı yasalar ayrımcılıktan korunması gereken topluluklar henüz yasal statüde kabul edilmediğinden onları baskılamak için kullanılmıştır. Bu nedenle, ayrımcılık karşıtı yasalar damgalama, önyargı ve seks işçilerine ve bağlantıda oldukları kişilere karşı nefreti ele almak adına geniş eğitim ve öğretim girişimleri ile eşleştirilmelidir.

Seks işçileri, aşağıdaki temel haklara sahiptir:

- Seks işçisi olarak önceki veya mevcut işlerine dayalı ayrımcılığa maruz kalmama hakkı. Bu hak aynı zamanda seks işçilerinin müşterilerini, üçüncü şahısları, aileleri, ortaklar ve arkadaşları da dahil olmak üzere kendileri ile ilişkilendiren herkes için genişletilmelidir.
- İrk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal ya da başka görüş, ulusal ya da sosyal köken, mülkiyet, doğum, sınıf, etnisite, cinsiyet ve cinsiyet kimliği, cinsel yönelim, (HIV de dahil olmak üzere) tıbbi durumu, evlilik ya da diğer yasal ilişki durumu, vatandaşlık ya da göçmenlik durumu, fiziksel hareketlilik, ruh sağlığı ya da diğer statülere dayalı ayrımcılığa maruz kalmama hakkı.
- Aile kurmak, doğum kaydı, evlat edinme ve partner seçimi ile evlilik veya kayıtlı birliktelikte bulunmak için seks işçileri resmi olarak birey olarak tanınmalıdır.
- Sundukları faydalara tam erişimin yanında tıbbi ve sosyal hizmetlere ve devlet ya da dini kurumlara erişim hakkı.

NSWP, hükümetler ve sorumlu makamlardan, seks işçilerinin bu haklarından yararlanmasını ve saygı görmelerini sağlamak için aşağıdaki proaktif önlemleri almasını talep eder:

- Seks işçilerini ve kendileriyle bağlantılı olan eşlerini, ailelerini, arkadaşlarını, meslektaşlarını, müşterilerini hedef alan tüm ayrımcı yasal, sosyal, tıbbi ve dini uygulamalara son verilmelidir.
- Cinsiyet ve cinsiyet kimliği tanınmalı ve koruma altına alınmalı ve ayrımcılık gerekçesi olarak kullanılmamalıdır.
- Ayrımcılık karşıtı yasaların uygulanması ve anayasanın seks işçilerinin de ayrımcılığa karşı korunma hakkına sahip olduğunu kabul etmesi gerekmektedir. Bu mevzuatın, bir meslek olarak seks işçiliğini tanıması gerekir ve diğer statüler gibi, seks işçilerini yasal olarak kabul etmeli ve ayrımcılık vakalarında desteklemelidir.

5 MAHREMİYET VE KEYFİ MÜDAHALELERE MARUZ KALMAMA HAKKI:

Seks işçileri, yasal, sosyal, tıbbi ve dini kurumlar tarafından keyfi müdahalelere maruz kalmaktadır. Özellikle, mahremiyet hakkı, zorla ya da zorlayıcı testler ve tıbbi test sonuçlarının ifşa edilmesi gibi tıbbi müdahalelerle ihlal edilmektedir.

Seks işçileri, STK, polis ya da resmi veritabanları üzerinde zorunlu kayıt edilmeler yoluyla mahremiyet ihlali yaşamaktadır. Bu uygulama, seks işçilerini, kendi kimliklerinin veya yaptıkları seks işinin ifşa edileceği korkusuyla tıbbi ve sosyal hizmetlere erişimde sağlamalarını engellemekte ve aynı zamanda istihdam, eğitim ve adalete erişim konusunda seks işçilerinin fırsatlarını azaltmaktadır. Mahremiyet hakkı düzenli olarak seks işçilerinin evlerine baskınlar yapılması ve seks işçilerinin kişisel mallarına el konulması ile ihlal edilmektedir.

Seks işçileri, HIV statüsünün gizlenmesini, HIV bulaştırmayı suç sayan yasalar yoluyla mahremiyet haklarının ihlal edilmesiyle karşılaşmaktadırlar. Seks işçilerinin tıbbi sonuçları genelde gizli tutulmamakta ve rızaları dışında yetkililer, aile, müşteriler, arkadaşlar, ve topluluklar ile paylaşılmaktadır.

Seks işçileri, aşağıdaki temel haklara sahiptir:

- Kişisel mallara keyfi olarak el konulmaması dahil olmak üzere aile, ev ve diğerleri üzerinden keyfi müdahalelere maruz kalmama ve mahremiyet hakkı.

- Keyfi müdahalelere maruz kalmama hakkı ve eşleri, aileleri, arkadaşları, meslektaşları, müşterileri (seks işçilerinin ilişkili olduğu başka herkes) dahil olmak üzere ilgili detayların, kimliklerdeki isimlerin ve fotoğraflarının yayınlanmasına da dahil ifşa edilmemesi
- Kamu makamları tarafından seks işçileri hiçbir surette zorunlu kayıt altına alınmamalıdır.
- Seks işçilerinin rızası olmadan HIV statüleri de dahil olmak üzere, tıbbi statüleri ifşa edilmemelidir.

NSWP, hükümetler ve sorumlu makamlardan, seks işçilerinin bu haklarından yararlanmasını ve saygı görmelerini sağlamak için aşağıdaki proaktif önlemleri almasını talep eder:

- Polis baskınlarına ve rutin olarak seks işçilerinin gizliliğini ihlal eden baskınlara son verilmelidir
- Biyometrik takip, yaş testi ve yasal isimler, adresler ve telefon numaralarının uygunsuz olarak kayıt altına alınması da dahil seks işçilerinin zorunlu olarak kayıt altına alınmasına son verilmelidir.
- Anonim ve gizli tıbbi testler, sağlık hizmetleri, araştırma ve klinik çalışmalar konusunda ön bilgi verilmiş rızaya dayalı modeller sağlanmalıdır.
- HIV statüsünün gizlenmesini, HIV bulaştırmayı suç sayan yasalar kaldırılmalıdır.

6 SAĞLIK HAKKI

Damgalama, yoksulluk, kriminalizasyon, hukuki baskı ve cinsiyet ayrımcılığı gibi tıbben sosyal belirleyiciler, seks işçilerinin sağlığını olumsuz etkileyebilir. Bu HIV konusunda seks işçilerinin güvenlik açığını artırmayı da içerebilir. Seks işini suç sayan ve yasal olarak baskılayan uygulamalar, sağlıklı ve güvenli seks uygulamalarını zor hale getirmekte ve daha güvenli seks ve uyuşturucu kullanımı için gerekli araçları elde etmeyi zor hale getirmektedir. Örneğin, bazı koşullarda, prezervatif seks işçilerine karşı suç kanıtı olarak kullanılır. Bilgi, sağlık hizmetleri ve güvenli seks uygulamalarına erişimlerini azaltarak, seks işçilerinin emeklerini korumalarına ve onların güçlerini ve özerkliklerine zarar vermektedir.

Birçok seks işçisi, ilgili, kapsamlı veya ayrımcı tıbbi veya HIV hizmeti alamamaktadır. Hatta daha az kapsamlı cinsel sağlık ve üreme sağlığı testi (ya da taraması), tedavi, bakım ve destek alabilmektedir. Bu da gerektiğinde sağlığa erişim konusunda seks işçilerinin hevesini kırmaktadır. Özellikle, göçmen seks işçileri, sağlık sisteminde gerekli belgeler, dil ya da bilgi eksikliği yaşadığında bu hizmetlere erişimleri daha az olası hale gelmektedir. Sonuç olarak, birçoğu sınır dışı edilme veya yerinden edilme korkusu nedeniyle yetkililerden kaçınmaktadır.

İkili ve çok taraflı serbest ticaret anlaşmaları fikri mülkiyet önlemlerini ve uygulamalarını genişletmek için yasa ve etik dışı şekilde kullanılmaktadır. Bu doğrudan hayat kurtaran ilaçlara erişimi tehdit etmekte ve dolayısıyla düşük ve orta gelirli ülkelerde seks işçilerini etkilemektedir. Tarihsel açıdan seks işçilerine ayrımcılık uygulayan sağlık hizmetlerinden daha geniş şekilde dışlanmanın sonucunda, seks işçileri HIV tedavisine eşit erişim sağlayamamaktadır. Seks işçileri bu nedenle uygun tedavilere erişimlerinin kısıtlanmasına son derece açık hale gelmiştir. Bu ticaret anlaşmaları fikri mülkiyet hükümleri Dünya Ticaret Örgütü TRIPS Anlaşmasında (Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Hakları) belirtilenlerin ötesine geçmişse, HIV ile yaşayan daha geniş bir toplum oluşmasının yanında, ekonomik ve erişilebilir HIV tedavisine seks işçilerinin erişimini daha kısıtlı olacaktır.

Zorunlu ya da son derece zorlayıcı testler gibi zorlayıcı ve gizliliği ihlal eden tıbbi uygulamalar da sağlık programlarına erişmek konusunda seks işçilerinin isteğini törpülemektedir. Seks işçilerinin tıbbi sonuçları genellikle kendi rızaları olmadan arkadaşlarına, ailesine, müşterilere, gruplara ya da yetkililere ifşa edilmektedir.

Seks işçileri cinsiyet kimliği, HIV statüsü, iş yeri ve belirli ihtiyaçlarına dayalı diğer faktörlere bağlı olarak uzmanlara ve hedefli sağlık hizmetlerine ihtiyaç duymaktadırlar. Seks hizmeti sunan 18 yaşın altındaki kişilerin özel tıbbi ihtiyacı genellikle seks işçileri için sağlık programlarının dışında tutulur.

Toplum temelli örgütler, sağlığın teşviki, HIV/ CYBE önleme programları ve seks işçileri için hizmetlerin, seks işçileri liderliğinde ve seks işçilerinin gerçeklerinden haberdar olduğunda en etkili olduğunu kanıtlamıştır. Uluslararası HIV ve AIDS çalışmaları için ABD hükümeti tarafından finanse edilen programlar, hibe almaya hak kazananlarda "fuhuş karşıtı politika" bulunmasını istemektedir. Bu kural örgütlerin, hükümetin parası ile ne yapabilecekleri konusunda belirlenenlerin ötesine geçer ve kuruluşların özel olarak finanse edilen çalışmalarında ne yapıp ne söyleyeceğine müdahale eder. Bu «fuhuş karşıtı olma taahhüdü», tüm USAID sözleşmelerinde yer alan bir madde olup, seks işçileri için uygun ve etkin hizmet hükümlerine seks işçilerinin anlamlı katılımı üzerinde olumsuz bir etki yaratmıştır. Örgütlerin fuhuş pratiğine karşı olmasını gerektiren herhangi bir tür kısıtlama, seks işçiliğinin iş olarak tanınması konusunda kampanyalar yapan hayati hukuk ve politika reformu savunuculuğu yapan seks işçileri önderliğindeki örgütler için engel teşkil etmektedir. Bunların her ikisi de seks işçilerinin genel sağlık hedeflerine ulaşması için gereklidir. 2013 yılının haziran ayında Anayasa Mahkemesi «fuhuş karşıtı olma taahhüdü»nün ABD'li kuruluşların ifade özgürlüğü hakkını ihlal ettiği gerekçesiyle anayasaya aykırı olduğuna karar vermiştir. Mahkemenin kararı bu taahhüde sahip olma zorunluluğuna karşı 2006 tarihli ihtiyati tedbir devam ettirmiştir. Ancak, uluslararası gruplar da dahil olmak üzere ABD hükümetinin diğer tüm fon alıcıları HIV ve AIDS fonlarında bu taahhüt şartına tabi kalmaktadır.

Diğer Uluslararası finansman sağlayan kuruluşlar da, seks işçiliğinden "ayrılmış" seks işçilerine odaklananlar da dahil olmak üzere onlara hizmet sunmaktan kaçınarak seks işçilerine karşı ayrımcılık uygulayan fuhuş karşıtı taahhütler içeren diğer programlar üzerinden, hibe için başvurulara benzer ayrımcı koşullar koymaktadır. Toplum sağlığı teşvikinin tasarım, uygulama ve değerlendirilmesinde ve HIV önleme ve tedavi programlarında seks işçileri etkin rol almalıdır ancak böyle finansman kısıtlamaları seks işçilerinin cinsel sağlığı üzerinde olumsuz bir etki yaratmaktadır.

Seks işçileri, aşağıdaki temel haklara sahiptir:

- Evrensel kalitede tıbbi hizmetlere ayrımcı olmayan, ekonomik ve kültür spesifik erişim hakkı. Hak temelli bir bilgilendirilmiş talep modeline dayanan, hizmetlerin sağlanması, cinsel sağlık ve üreme sağlığı hizmetlerini, ilaçlarda zarar azaltma ve tedavi hizmetleri, birinci basamak sağlık hizmeti, kronik hastalıkların tedavisi, tıbbi müdahale ve ameliyatlara ve HIV ve CYBE önlenmesi, teşhis ve tedavisi konusunda bir süreklilik içermelidir.

- Zorunlu veya zorla CYBE ve HIV testi ve tedavisi, zorla kısırlaştırma ve zorunlu ilaç tedavisine maruz bırakılmama hakkı.
- Seks işçileri liderliğinde tıbbi ve HIV bazlı programlara erişim sağlama hakkı.
- Güvenli seks ve uyuşturucu kullanımı için hizmetlere erişim hakkı.
- HIV ile yaşayan seks işçileri de dahil olmak üzere serbest iş seçimi hakkı.
- Sağlık hizmetlerine erişimin bir koşulu olarak biyometrik izleme de dahil olmak üzere, kayıt altına alınmama hakkı

NSWP, hükümetler ve sorumlu makamlardan, seks işçilerinin bu haklarından yararlanmasını ve saygı görmelerini sağlamak için aşağıdaki proaktif önlemleri almasını talep eder:

- % 100 Kondom Kullanma Programı (CUP)⁵ kaldırılmalıdır
- Zorunlu kondom kullanımı, zorunlu doğum kontrolü ve zorlayıcı ya da zorla kısırlaştırma, gebelik sonlandırma ve zorunlu ilaç tedavisi durdurulmalıdır.
- Seks işçilerinin HIV ve CYBE tanı ve tedavisi için en kaliteli kaynaklara erişimleri sağlanmalıdır.

5 % 100 CUP Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından sunulmuş ve ilk olarak 1991 yılında Tayland'da uygulanmıştır. Halk Sağlığı politikasına göre genelevlerde prezervatif kullanımını artırmak için polisin kullanılması ile, Program, doğrudan seks işçilerine değil genelev sahiplerine ücretsiz prezervatif sağlamıştır. Bu, seks işçilerinin sağlığı ve güvenliği konusunda işverenin 'işçi üzerinde kontrol' sağlamasını artırmış ve müşterilere prezervatif verilmiştir ama onları kullanmaları zorunlu tutulamamıştır. Program baskın ya da işbirliği, ve dolayısıyla, Program, işbirlikçi genelevlerin cezalandırılmaması ve baskına uğramaması konusunda Halk Sağlığı ve polis arasında bir anlaşma oluşturmuştur; aynı zamanda seks işçileri üzerinde polisin gücünü artırmış ve yozlaşmış polis uygulamaları için fırsatları da artırmıştır. Bazı temel HIV bazlı eğitimler almalarının dışında, seks işçileri Programın aktif bir parçası değildir; bu nedenle Program seks işçilerinin özerkliğini azaltmış ve istismar edici çalışma koşullarını görmezden gelmiştir. % 100 CUP artık WHO karargahı tarafından teşvik edilmezken yine de, program hala sık sık farklı bir isim altında bazı bölgesel bağlamlarda kullanılmaktadır; bu programlar, seks işçilerinin son derece zorlayıcı CYBE / HIV testine tabi tutulması gibi kusurlu ilkeleri içermektedir.

- Tüm hibe gerektiren fon sözleşmelerinde, sađlđın teşviki ve seks işçileri için HIV nleme programları için fon almak amacıyla bir fuhuş karşıtı politika izlemek önkoşulu içeren maddeleri kaldırmak için mevzuatta değişiklik yapılmalıdır.
- Sağlık hizmetlerinin planlanması, geliştirilmesi, izlenmesi, değerlendirilmesi ve uygulanmasında, her yaştan ve HIV ile yaşayanlara da dahil olmak üzere tüm iş sektörlerinde, tüm cinsiyetten seks işçileri sürece dahil edilmelidir.
- Cinsiyet, cinsellik ve cinsiyet kimliği konusunda eğitim de dahil olmak üzere evrensel cinsel sağlık ve cinsel hakları eğitimi sağlanmalıdır.
- Seks işçileri için kanıta dayalı ve insan hakları temelli programlar geliştirilmesi ve uygulanması gerekir. Bu tür programların geliştirilmesi seks işçilerinin ihtiyaçlarını karşılamak amaçlı yeni nleme teknolojileri HIV programlama ve diğer sağlık hizmetleri de dahil pek çok konuda seks işçileriyle anlamlı bir iştişare içermelidir.
- Hayat kurtarıcı tedaviye erişimi kısıtlayan ticari anlaşmalarında TRIPS-plus önlemlerine karşı çıkılmalıdır.

7 HAREKET ÖZGÜRLÜĞÜ VE GÖÇ ETME HAKKI

Seks işçileri birçok kişisel ve madenlerden nedenlerden dolayı yer değiştirip göç etmektedirler. Bu nedenler arasında, macera, merak, ailevi ziyaret, iş bulma, şiddet veya felaketlerden kaçma, eğitim, evlenme veya iş yapabilme yer almaktadır. Kısıtlayıcı iltica mevzuatı ve fahişelik karşıtı politikalar göçmen seks işçilerini istismar ve sömürüye karşı daha savunmasız hale getirerek haklarının ihlal edilmesine katkıda bulunur.

Seks işçilerinin göç konusunda yasal kanallara erişimi reddedilir ve hareket özgürlükleri tehlikeye düşer. Genellikle özellikle düşük ve orta gelirli ülkelerden kadınlar ve transların vize talepleri, aşırı düzeyde önyargı ile karşılanmaktadır. Kimlikleri reddedildiğinden birçok seks işçisinin belgesi yoktur, kayıtdışıdır; bu dışlama vize ve diğer seyahat belgelerinin düzenlenmesine kadar etki etmektedir.

Ayrımcı iltica ve göç politikaları seks işçilerini dezavantajlı hale getirir. Bir de bu politikalar seks işçilerini seyahat anlamında üçüncül acentelere bağımlı hale getirerek, göç için küresel bir fırsat eksikliği teşkil eder. Sonuç olarak, bu durum, seks işçilerini rüşvet ve borçlandırma gibi aldatıcı ve istismar edici uygulamalara daha açık hale getiren bir ortam oluşturur. Seks işçilerinin göç anlamında hukuki kanallara erişimleri sınırlı olduğundan, ülke içinde kendi emniyetsiz yasal statülerini istismar eden ve sağlıksız ve güvensiz çalışma ortamları sağlayan kötü niyetli işverenlerle seks işçilerinin karşı karşıya gelmesine yol açabilir. Bu istismarcı uygulamalar, cinsel özerklik kaybı, şiddet, tecavüz, zorlama ve rüşveti içerebilir.

Seks işçileri sık sık, sınırdan geri ülkelerine döndürülür, sınırdışı edilir veya yerlerinden edilirler ve ülkede çalışma hakkından mahrum edilirler. Bu kısıtlamalar ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasi veya diğer düşünceler, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, doğum, sınıf, etnik köken, cinsiyet ve cinsiyet kimliği, cinsel yönelim, (HIV dahil) tıbbi statü, evlilik veya diğer yasal ilişki durumu, vatandaşlık ya da göçmenlik durumu, fiziksel hareketlilik, ruh sağlığı, ya da diğer statüler gerekçesiyle ayrımcılığa dayalı olarak

yapılmaktadır. Hükümetler genellikle "insan ticareti" tanımını yeniden tanımlamak ve genişletmek için sürekli olarak diğer seks işçiliği karşıtı hükümetler, feminist ve dini kuruluşlarının baskısı altındadır. Bu durum, birçok seks işçisini sürekli genişleyen insan ticareti çerçevesi içine dahil eder ve dolayısıyla onları suçlu veya mağdur olarak sınıflandırılır. Sonuç olarak, birçok seks işçisi hareket özgürlüğünden mahrum edilir.

İnsan ticareti karşıtı çerçeve ayrıca seks işçiliğini insan ticareti olarak tanımlayan mevzuat yoluyla seks işçilerini etkilemektedir. 1979 tarihli Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'nin (CEDAW) 6. maddesi taraf devletlerin "kadın ticareti ve fahişeliğin istismarının her şekliyle önlenmesi için yasama dahil gerekli bütün önlemleri" almasını gerektirir. Nitekim, bu tür mitlerin uygulanması, seks işçilerine karşı baskıcı ve istismarcı insan ticareti ile mücadele programlarının üretilmesiyle sonuçlanmıştır. İnsan ticareti hukuk ve politikanın odak noktası olduğunda, genellikle seks işçilerinin deneyimlediği sömürücü çalışma koşulları ve emek sömürüsü göz ardı edilir ve görünmez hale getirilmektedir.

Seks işçileri, şu temel haklara sahiptir:

- Başka ülkeye yerleşme isteğiyle kendi ülkesini terk etme ve durumunun önyargısız ele alınmasını isteme hakkı
- Kendi ülkelerine geri dönme ve devlet/toplum tarafından şiddet veya diğer insan hakları ihlallerine maruz kaldığında sığınma talep etme hakkı; seks işçileri tehlikeli durumlarda ülkelerine iade edilmemelidir.
- Kendi şehir veya ülkelerinde özgürce dolaşım hakkı.
- Özellikle insan ticaretiyle mücadele girişimleri adına, keyfi gözaltı, sınırdışı veya yerinden edilmeye maruz kalmama hakkı.
- Bu tür zorla emek sömürüsü ve esir edilme gibi kölelik benzeri uygulamalara maruz kalmama hakkı.

NSWP, hükümetler ve sorumlu makamlardan, seks işçilerinin bu haklarından yararlanmasını ve saygı görmelerini sağlamak için aşağıdaki proaktif önlemleri almasını talep eder:

- Seks işçilerine karşı ayrımcılık uygulayan göç ve iltica yasaları ve politikaları gözden geçirilmeli ve seks işçiliği geçmişleri nedeniyle seks işçilerinin herhangi bir ülkeye girmesini yasaklayan seyahat kısıtlamaları ortadan kaldırılmalıdır.
- Seks işçileri göç etmek istediğinde onların güvenle göç etmesini sağlayan avans, kredi ve diğer mali ve istihdam olanaklarına ayrımcı olmayan bir erişime sahip olmalarını sağlamak için, seks işçileri liderliğinde ekonomik güçlendirme programlarının geliştirilmesi ve desteklenmesi gerekir.
- Seks işleri veya diğer işler için göç etmesi ve çalışma vizesi elde etmesi için, seks işçilerine güvenli, yasal ve eşit kanallar sağlanmalıdır.
- Menşe ve hedef ülkede vize başvuruları ve koşulları, işçi hakları, insan hakları, adalet mekanizmaları ve ilgili kanunlar hakkında bilgiler, seks işçilerine çok dilli şekilde sağlanmalıdır.
- Zorla uyuşturucu rehabilitasyonu da dahil olmak üzere zorunlu rehabilitasyon programlarını ve seks işçiliğinde "baskın ve kurtarma" uygulamalarını destekleyen insan ticaretiyle mücadele programlarına son verilmelidir.
- Seks işçisi göçünün gerçeklerini anlamak için göçmen ve mobil seks işçilerine danışılmalıdır.
- Göçmen seks işçileri için sağlık hizmetleri ve tedaviye erişim sağlanmalıdır.

8

ÇALIŞMA VE ÖZGÜRCE İŞİNİ SEÇME HAKKI

Dünyanın birçok yerinde, seks işçiliği iş olarak ya da bir meslek olarak kabul edilmemektedir. Bu da serbest olarak veya biri için ya da bir başkası ile çalışan tüm seks işçilerinin, insanlık dışı, zararlı ve tehlikeli koşullarda çalışmasına katkıda bulunur. Seks işçileri çoğu zaman yetersiz güvenlik ekipmanları veya bilgileri, eksik dinlenme, yemek, emniyet veya hijyen, hasta veya hamile olduğunda mali destek eksikliği de dahil olmak üzere iş güvenliğinden yoksun kötü koşullarda çalışmaktadırlar. Seks işçileri, alkol ya da diğer uyuşturucuları alabilmek veya fiziksel ya da psikolojik açıdan sağlıklı ya da güvensiz bir ortamda çalışmak adına, üçüncü şahıslara rüşvet veya yüksek paralar ödemek zorunda kalabilmektedirler.

Seks işçiliğini bir suç biçimi, şiddet, sömürücü bir sosyal koşul olarak lanse etmek, seks işçilerinin insan ve emek haklarına sahip işçiler olarak tanınmasını engeller. Hiçbir uluslararası insan hakları hukuku, cinsel hizmet satmak (veya başka herhangi bir özel seks hizmeti sunmak) hakkını garanti altına almasa da, seks işçileri, çalışma hakkının özgürlük hakkı ve işini serbestçe seçme hakkından türetildiğini savunurlar.

40 yılı aşkın bir süredir seks işçileri seks işinin iş olduğunu ve bu şekilde kabul edilmesi gerektiğini savunmuşlardır. Bazıları seks işçiliğini bir meslek veya geçim aracı olarak düşünürken; bazıları bir kimlik olarak düşünür veya; diğerleri üçünün bir arada bulunduğu bir bileşim olarak düşünür. Her durumda, seks işçilerinin emeği de bir emektir.

1998 yılında, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) 8 ayrı sözleşmeden türetilen emeğin 4 temel ilke ve haklarını benimsemiştir:

“Örgütlenme özgürlüğü ve örgütlenme hakkı”,

“Zorla çalıştırmanın kaldırılması”,

“Çocuk işçiliğinin etkili bir biçimde ortadan kaldırılması”,

“İş ve emek temelli ayrımcılığın yasaklanması”.

Bu temel ilkeler, bu temel hakların saygıyla karşılanması, korunması ve bu temel haklardan kişilerin yararlanmasının sağlanması için hükümetler, işverenler ve işçi örgütlerine zorunlu tutulmuştur.

Seks işçileri, şu temel haklara sahiptir:

- (HIV ile yaşayan seks işçileri dahil) Serbest çalışma ve istihdam seçimi hakkı.
- Çalışma koşulları ve iş sağlığı ve güvenliğini düzenleyen mevzuat çerçeveleri. En azından, seks işçiliği ILO'nun temel ilkeleri ile tutarlı olmalıdır ve diğer grup işçilerle aynı haklara ve hukuki korumalara sahip olmalıdır.
- Seks işçileri adil olarak tazmin edilip saygı gördükleri emniyetli ve sağlıklı ortamlarda çalışmalıdır. Bu yerler, cinsel şiddet ve fiziksel şiddet gibi sağlık tehlikeleri ve istismardan arınmış olmalıdır.
- Seks işçiliği geçmişine dayalı istihdam etmeme ve ayrımcı şekilde işten çıkarma durumlarının olmaması.
- İşgücü mevzuatı ve diğer emek haklarına eşit erişim.

Hükümetler ve sorumlu makamların hakların ihlal edilmemesini ve saygı görmesini sağlamak için aşağıdaki önlemleri almasını talep ediyoruz:

- Cinsel hizmetlerin sunulmasını ve satın alınmasını ve hizmet alan üçüncü şahıslar, hizmet sağlayıcıların aileleri, ortakları ve arkadaşlarını kriminalize edilen yasaların yürürlükten kaldırılması.
- ILO meslek sınıflandırılmasına dahil olarak seks işçiliğinin meslek olarak tanınması.
- Cinsel hizmet satın alma ya da satışında zararlı veya sömürücü bir şey olmadığı kabul edilmesi.
- Tüm Cinsiyetlerden ve tıbbi durumdan seks işçilerinin seks endüstrisinde çalışmasına izin verildiğinin kabul edilmesi.
- Seks işçiliği seks işçilerini daha fazla kısıtlayan veya sömüren "özel" yasalara ya da ekstra vergilere tabi olmamalıdır. Bunun yerine, seks işçiliği iş sağlığı ve güvenliği standartları da dahil olmak üzere standart işçilik ve iş mevzuatı ile düzenlenmelidir.
- İşçilerin yararlandığı yıllık izin, hastalık ve doğum izni, tıbbi ve ailevi destekler, kaza tazminatı, emeklilik ve diğer desteklerden, işle ilgili sosyal ve mali haklardan seks işçileri de faydalanabilmelidir.
- İş sağlığı ve güvenliği standartları dahil sağlık ve güvenlik ile ilgili doğru bilgiler sağlanmalıdır.